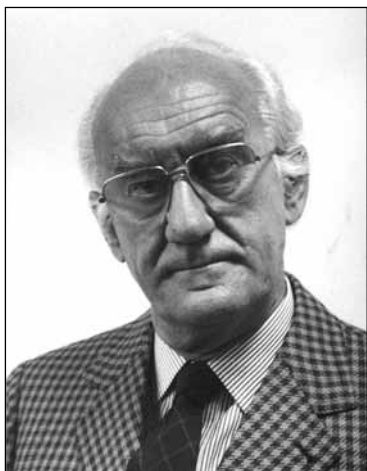

Egy óbudai lokálpatrióta

Beszélgetés Pintér Endre professzorral

Óbuda jelenéről és múltjáról szólva hamar találkozhatunk Pintér Endre professzor nevével, akit nemcsak a Szent János Kórház és a Szent Margit Kórház neves sebeszeként, hanem óbudai lokálpatriótaként is ismerhetünk. Számos helytörténeti munka szerzője és aktív szereplője a kerület társadalmi, kulturális életének.

– *Kedves Professzor Úr, ön nemcsak mint sebészorvos és tanár, hanem mint Óbuda egyik legaktívabb lokálpatriótája is ismert. Kérem, beszéljen arról, hogyan került először kapcsolatba a kerülettel.*

– Apai nagyapám, aki a Podmaniczky utcában élt mint ügyvéd, az 1800-as évek végén – tudomásom szerint 1889-ben – jött Óbudára és vett a Bécsi úton egy kis házat a hegyre feljutó kerttel. Enyhe tuberkulotikus fertőzése volt, ezt abban az időben úgy gyógyították, hogy az orvos jó levegőre küldte, egyéb kezelésre később sem szorult. Apám ugyan Rétságon született, mert nagyapám átmenetileg Rétságon volt közjegyző, de 1921-ben Óbudára költözött. Magával hozva anyámat,

aki Páparól származott. A Kolostor út 30-as számú házban laktunk, amely közvetlenül a Kiscelli kastély mögött van. 1927-ben születtem és ebben a házban éltünk egészen 1936-ig. Ekkor a házrészt el kellett adni, és leköltöztünk a Bécsi út 171. számú házba, amelyik a Margit Kórházzal szemben, a Bécsi út és a Kiscelli út sarkán áll. A mai napig itt élek.

– *Iskolai tanulmányai és a második világháború egybeestek, hogyan emlékszik vissza ezekre az évekre?*

– A Kiscelli utcai elemi iskolába jártam, ami itt van a közvetlen közelünkben. 1938-tól 1945-ig az Árpád Gimnáziumba jártam, ami ekkor nyolcosztályos gimnázium volt. 1945 júniusában érettségiztem.

1945. január 6-án a szovjet csapatok, miután elfoglalták a Bécsi úti házat, onnan vittek el málenkij robotra. Egyike voltam azoknak az óbudaiaknak, akiket elvittek. Óbudáról ötezer, mások szerint nyolc-, de van, aki tízezer emberre becsüli ezeknek a kényszermunkára elvitt embereknek a számát. Itt voltak a Vár területétől eltekintve a leghosszabb ideig elhúzódó harcok. Annak volt ez „köszönhető”, hogy a Kiscelli kastély – a volt Schmidt-kastély – mint egy erőd, vár állt a szovjet csapatok rohama ellen.

Abban az időben már tizenhat éves korban muszáj volt katonai szolgálatot teljesíteni. A Margit Kórházban kaptam mint medikusjelölt ápolói tevékenységre jogot, lehetőséget. Fehér köpenyben jártam otthonom és a kórház között,

ebből a szolgálatból vittek el málenkij robotra. A vöröskeresztes jelvény megmentette az életemet, mert Ercsiben ezt észrevették. A hatalmas tömegnek fel kellett vonulni egy asztal előtt, ahol számtalan magas rangú szovjet tiszt ült. Közöttük volt egy ember, aki sárga csillagot viselt, utólag kiderült, hogy orvos. Ő megkérdezte, hogyan került a jelvény a kabátomra, mire mondtam, hogy medikus vagyok. Különválasztottak és köteleztek, hogy a János Kórház tüdőosztályáról kiemelt beteg embereket kísérjem a bajai kórházba. A kórház tüdőosztályáról elküldött embereken télikabát alatt pizsama, néhányon fürdőköpeny volt. Emlékezetem szerint sokan rongyot vagy szalmapapucsot viseltek a lábukon, bizonyítva, hogy hirtelen történt az evakuálás. Közéjük kerültem, de mire Bajához értünk, pontosabban Dömsödnél, már mindenki meghalt. Az utolsó János kórházi beteg is. Én az ápolóval, akivel kísértem ezt a csoportot, gyalog hazajöttem. Ezután leérettségiztem, 1945 júniusában.

– *Ezután indult el sikeres és hosszú orvosi pályája, amely gyakorlatilag a közelmúltig tartott.*

– 1951 szeptemberében vettem át az orvosdoktori diplomát. Ezt követően fél évig dolgoztam az Alkotás utcai, akkor még Vöröskeresztes Kórházban. Az Alkotás utcai kórházból kerültem az akkor újonnan megnyílt Városmajor utcai klinikára és ott dolgoztam 1970-ig. 1964–66 között a Magdeburgi Orvosi Akadémia meghívására tüdősebészként dolgoztam az akadémiához tartozó Vogel-sang tüdősebészeti klinikán. Ez életem egyik legszebb szakasza volt. A városmajori klinikát 1970-ben elhagytam, majd a János Kórház 2-es számú sebészeti osztályára neveztek ki főorvosnak. Ez az osztály azért volt nevezetes, mert egy időben, egy osztályon volt mellkassebészet, hasi sebészet, idegsebészet és végtagesebészet. Rendkívül nehéz, fárasztó munka volt. Ez életem legnehezebb időszaka volt. 1978-ban kineveztek az óbudai Margit Kórház – akkor még csak Margit Kórház volt a neve, csak 1991-ben kapta vissza a „Szent” előnevet – osztályvezető sebész főorvosának. 1981-ben felépült az új épület, akkor már 86 ágyas volt a sebészet. Hozzám tartozott a Vörösvári úti 1-es számú és a Csobánka téri 2-es számú rendelőintézet sebészeti osztálya is. Ezt a tevékenységet végeztem 2004-ig, mikor is nyugdíjba kerültem.

– *Számos szakmai írása jelent meg orvosként, mindemellett óbudaiként milyen szerepet vállalt a kerület életében?*

– A szolgálati időm alatt 124 tudományos közleményem jelent meg, részben mint első szerző, részben mint társszerző. Tudományos minősítéshez 1970-ben jutottam. 1983-ban lettem címzetes egyetemi docens és 1989-ben címzetes egyetemi tanár. 35 éven keresztül tanítottam medikusokat, szakorvosjelölteket és sebészeket.

Hosszú pályafutásom során általános sebészetből, mellkassebészetből és érsebészetből szereztem szakvizsgát. A mellkassebészetben belül elsősorban a tüdősebészet az, ami a fő területemmé vált. Tudományos munkám jelentős része is ehhez kapcsolódik.

2004-től 2008-ig a kerületi önkormányzat képviselője voltam. Ezzel párhuzamosan már javában működött az Óbuda Baráti Kör, amelyet 1983 végén szerveztünk hatan, óbudai lokálpatrióták. Azzal a céllal hívtuk életre, hogy az Óbuda átépítése során a dózerolások következtében mérhetetlen mennyiségű elpusztult értékből amit tudunk, megmentsünk. Gyakorlatilag a Pacsirtamező utca, Tímár

utca vonalától a Duna-partig, nagyjából a Filatorigátiig teljesen átépült Óbuda. Rengeteg ház és velük emlék semmisült meg. Az volt a célunk, hogy meentsük meg mindazt a relikviát, ami még megmenthető Óbuda múltjából, mind a szellemi, mind a tárgyi emlékek vonatkozásában. Az Óbuda Baráti Kör megalapítása után 14 éven keresztül voltam elnöke, most tiszteletbeli elnöke vagyok. 1996-ban alapítottam egy orvosi klubot, az Óbudai Orvosklubot hivatalos nevén, amelyet a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Akkreditációs Bizottsága továbbképzési helynek fogadott el. A havonta itt összejött orvosok – akik azért jönnek, hogy egymással beszéljenek, ismerkedjenek – az itt elhangzott előadásokat követően kreditpontokat kapnak, ami továbbképzésüknek is része.

– *Az Óbuda Baráti Kör elnökeként és lokálpatriótaként tevékenysége milyen területekre terjedt ki?*

– Az Óbudai Múzeum helytörténeti kiadványai között: *100 éves a Margit Kórház és az Óbudai kórházak története*. A szomszédságomban lévő Szalézi Szerzetes Központnak a múltját és az itteni Segítő Szűz Mária-kápolnának és az azzal összefüggő Szent Alajos-háznak a történeti leírása. Ezenkívül megírtam és a Terror Háza Múzeum archiválta a málenkij robotnak a történetét. Nagy segítségemre volt a városmajori klinika egykori ápolónőjének, később ápolási igazgatójának, Korzenszky Évának a gyűjtése. A megőrzött kórlapokból feldolgoztam a városmajori klinikán 1956-ban sérülteként kezelték történetét. A forradalom alatt három hétig a városmajori klinikán voltam ügyeletes orvos. A kórlapokból kiderül, hogy az ambuláns betegeket nem számolva 32 fekvő beteg sérültet láttunk el, a sérülteknek 80 százaléka munkás volt. Az átlag életkor pedig 22 év volt.

– *Az Óbuda Baráti Kör hogyan és hány taggal működik?*

– Az Óbudai Baráti Kör valamikor 100-120 taggal működött. Sajnálatosan ez a szám fokozatosan csökken. Zömmel idős lokálpatrióták a tagjai. Havonta tartunk összejövetelt, ahol tartalmas előadások hangzanak el. Legutóbb például Sinkovits-emlékestet tartottunk. Sinkovits egyébként óbudai lokálpatrióta volt, itt élt Óbudán, az Árpád Gimnáziumban érettségizett. Ezek a gyűlések havonta ismétlődnek, de sajnos betegségek, halálozások miatt a létszám csökken. Most jelenleg 50-60 tagra számíthatunk mint állandó résztvevőjére a baráti körnek, amelyik rövidesen egyesületté alakul.

– *Hosszú és eredményes munkáját jó néhány kitüntetéssel honorálták. Mi az, amire büszke, amit örömmel említ meg?*

– A rendszerváltás előtti időben a Kiváló Társadalmi Munkás és a Budapestért emlékérmét kaptam. Megkaptam a Magyar Vöröskereszt aranykoszorús érdemérmét, az 56-os Vitézi Lovagrend Nagykeresztjét, a Vitézi Rend Nagykeresztje Csillaggal. A Magyar Sebészetért és a Magyar Mellkassebészetért érdemérem, illetve plakett. A városmajori klinika „örökös” tagja vagyok.

1992-ben a Szent Mór és Szent Lázár egyházi lovagrendnek lettem a tagja. Ez a rend 1572-óta létezik. A lovagrend tagjaként rendszeresen részt veszek emlékeztető egyházi ünnepeken. Itteni munkám elismeréseként Bene Merenti kitüntetésben részesültem. Erre vagyok leginkább büszke.

– *Miként gondol óbudaiságára?*

– Vallom, hogy büszke vagyok óbudai lokálpatrióta mivoltomra. Hogy ki lokálpatrióta, arra az a meghatározásom, hogy nem az, aki itt született vagy

akinek a családja több száz éve itt lakik, hanem mi az, amit Óbudáért tett? Mit tesz Óbudáért? Ha tett vagy tesz valamit érte, akkor hívhatja magát így. Büszke vagyok arra, hogy ennek nevezhetem magam. A közélet legkülönbözőbb területein dolgoztam és dolgozom. Külön öröm, hogy az Óbudai Múzeum Közalapítvány kuratóriumának elnökeként felügyelhetem az Óbudai Múzeum tevékenységét és elősegíthetem a működését. Sokszor kikérik véleményemet az önkormányzatnál éppúgy, mint az egészségügy különböző területein. Amíg tehetem, addig csinálni fogom.

– *Mit gondol Óbuda jelenéről, a civil kezdeményezésekről, összefogásról?*

– *Annak ellenére, hogy polgármesterünk, Bús Balázs mindent megtesz annak érdekében, hogy a civil szervezetek összetartsanak – nagy örömömre szolgál, hogy egymás után jelentkeznek ezek a szervezetek –, mégis azt kell mondanom, hogy a lakosság jelentős része nehezen vesz részt ilyen összefogásokon. Társadalmi munkáról szó sincs, azok gyakorlatilag eltűntek. A civil társadalomnak alapkövei a civil egyesületek és társaságok. Óbudán jelentős erőfeszítéseket tesznek ennek kifejlesztésére. Sajnos ebben a fiatalok nem, vagy alig vesznek részt. A szervezetek többsége középkorú vagy idősebb polgárokból áll. Minden törekvésem arra irányult és irányul ezután is, hogy a fiatalokat minél nagyobb számban be tudjuk vonni Óbuda múltjának és jelenének megismerésébe, a közösségi életbe.*

A beszélgetést Németh Lóránt készítette